

Preisner, L-ISA i Tauron Arena

L-Acoustics L-ISA, innowacyjny system tzw. dźwięku immersyjnego, miał swoją polską premierę 5 października 2019 podczas koncertu jubileuszowego Zbigniewa Preisnera w krakowskiej Tauron Arenie. Na potrzeby tego wyjątkowego wydarzenia zamontowano scenę zdolną pomieścić 120 muzyków i teatr pantomimy. Wystąpiły na niej same sławy, w tym Lisa Gerrard z zespołu Dead Can Dance i Teresa Salgueiro z Madredeus, Edyta Krzemień, Józef Skrzek, Jacek Ostaszewski, Zbigniew Paleta, Marta Mogielnicka i Dominik Wania. Maestro Preisner dyrygował, grała orkiestra Sinfonia Varsovia, a śpiewał chór Ars Cantandi.

Realizatorzy dźwięku z firmy Fotis Sound, Przemysław Naguszewski i Jerzy Kubiak, zdecydowali się na zastosowanie systemu L-ISA, który był w stanie zapewnić optymalną dyspersję, przestrzenność i czytelność dźwięku przy zachowaniu wysokiej dynamiki i niskiego poziomu ciśnienia dźwięku. Chodziło o to, by instrumenty i głosy były doskonale słyszalne i rozpoznawalne w każdym miejscu hali, a jednocześnie nie było przesadnie głośno. System L-ISA został skonstruowany tak, aby wykorzystać charakterystyczną dla ludzkiego słuchu zdolność identyfikacji kierunku, z jakiego dociera dźwięk. Pierwszym w Polsce inżynierem certyfikowanym do pracy z tym systemem jest właśnie Jerzy Kubiak. Zaprojektował on system L-ISA 13.1, złożony z 13 kanałów plus kanał subniskotonowy. Łączna liczba zestawów głośnikowych przekroczyła 100. Większość tych urządzeń dostarczył Fotis Sound, jednak wiele z nich zapewniła firma Audio Plus, natomiast procesor L-ISA (oraz jego wymagany dubler) dostarczyła centrala L-Acoustics. Pojawili się też dwaj specjaliści z tej firmy, którzy dzielili się swoim doświadczeniem i mogli pomóc w nieprzewidywanych sytuacjach, które na szczęście nie wystąpiły.

Zanim rozpoczęły się próby, Kubiak oraz Naguszewski wprowadzili się do Małej Hali Tauron Arena. Został tam zainstalowany pomniejszony system L-ISA, przeskalowany z pierwotnego projektu. Próby w małej hali trwały dwa dni, a podczas każdego z nich zagrano wszystkie utwory dwukrotnie. Konfiguracja „małego” systemu L-ISA obejmowała 7 zestawów X8 jako nagłośnienie sceniczne i rozszerzone, subwoofer KS28 i 6 kompaktowych 5XT w charakterze źródła dookólnych. W hali głównej natomiast zainstalowano 5 grup po 12 elementów Kara każda, 2 grupy rozszerzeń zawierających po 9 elementów Kara, 6 zestawów Syva w charakterze źródeł dookólnych i podwieszoną grupę niskotonową zawierającą 8 subwooferów KS28 w układzie schodkowym kardiodoidalnym. Zastosowano też linie dogłaśniające, nie wliczane w kanały systemu L-ISA. Składały się na nie 2 grupy po 3 elementy A15 oraz 6 grup elementów ARCS Wide plus 4 zestawy X8 ustawione centralnie przed sceną teatru pantomimy.

W czasie koncertu cały system sprawdził się rewelacyjnie. Wszystkie instrumenty były perfekcyjnie słyszalne, a głosy krystaliczne. I to pomimo faktu, że w orkiestrze występowało ponad 100 osób. Jednocześnie uznano, że było to coś w rodzaju przeżycia audiofilskiego, co było zaskoczeniem dla każdego, kto zna realia dźwięku w tego rodzaju halach. Słuchacze czuli się, jak gdyby zakładali wysokiej klasy słuchawki otwarte, niezależnie od miejsca, jakie zajmowali.

Realizator monitorów scenicznych, Marcin Matysiak, był pod wrażeniem faktu, że nic z dźwięku nie „wraca” na scenę: „Zupełnie jakby była oddzielona od reszty hali niewidocznym, dźwiękochłonnym murem!”. Jerzy Kubiak dodaje: „Warto wspomnieć, że dzięki systemowi L-ISA mogliśmy zupełnie inaczej pracować z instrumentami. Praktycznie wszystkie instrumenty były omikrofonowane nie w bliskim polu, ale w pozycji overhead. Było to dodatkowym utrudnieniem, ale dzięki temu uzyskaliśmy pełniejszą barwę instrumentów”. Jurek w trakcie koncertu „śledził” na tablicy poruszających się muzyków: flicistę Jacka Ostaszewskiego i skrzypka Zbigniewa Paletę. Dźwięk „podążał” za muzykami, a efekt ten był słyszalny dla całej publiczności.

Wszyscy uczestnicy koncertu, włącznie z ekipą i artystami, nie mogli wyjść z podziwu nad możliwościami i jakością brzmienia systemu L-ISA. Naguszewski podsumował: „Smutno będzie teraz zrealizować jakiś koncert w normalnym systemie lewo-prawo...”. Jurek Kubiak zdradził, że cały koncert został zarejestrowany w dziesięciu kanałach wyjściowych z procesora L-ISA, do ewentualnego wykorzystania w przyszłości. Na sam koniec dodał: „To była naprawdę ogromna przyjemność”.

■ www.l-acoustics.com
■ www.audioplus.pl

Koncert jubileuszowy Zbigniewa Preisnera w krakowskiej Tauron Arenie.

Fragment frontowego systemu nagłośnieniowego z umieszczonym centralnie zestawem subbasów.

Przemysław Naguszewski miksował dźwięk z wykorzystaniem konsoli DiGiCo SD7.

Koncert jubileuszowy Preisner's Music

Realizacja dźwięku: **Przemysław Naguszewski**
Realizacja systemu L-ISA: **Jerzy Kubiak**
Realizacja monitorów: **Marcin Matysiak**
Wsparcie techniczne Audio Plus: **Wojciech Mazurek, Grzegorz Stasik**
Wsparcie techniczne L-Acoustics: **Sergey Becker, Frédéric Blanc-Garin**
Sprzęt: **Fotis Sound, Audio Plus, L-Acoustics**
Zdjęcia: **Artur Rakowski, Radosław Barczak**

Po wysłuchaniu brzmienia systemu podczas próby, Maestro Preisner stwierdził: „Żałuję, że nie będę mógł tego usłyszeć”.